

عنوان مقاله:

آسیب پذیری کسب و کارهای گردشگری روستایی در بحران کووید ۱۹ (مورد مطالعه: شهرستان کلات نادری، خراسان رضوی)

محل انتشار:

فصلنامه توسعه پایدار محیط جغرافیایی، دوره 5، شماره 8 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

اسما خسروی زو - گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

مریم قاسمی - گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

پیشینه و هدف: با شیوع کووید ۱۹ تقاضای گردشگری به حداقل رسید و به تبع آن کسب و کارهای گردشگری با آسیب های متعددی از جمله کاهش اقامت گردشگر، کاهش فروش تولیدات روستایی، افزایش بیکاری شاغلین بخش گردشگری، کاهش درآمد و افزایش فشار اقتصادی، عدم بازدهی سرمایه در بخش گردشگری و ... مواجه شدند. این مساله در روستاهای مقصد گردشگری به دلیل وابستگی بخش زیادی از درآمد ساکنان به گردشگری از اهمیت خاصی برخوردار است؛ از این رو مطالعه حاضر آسیب پذیری کسب و کارهای گردشگری روستایی در مواجهه با کووید ۱۹ را مورد بررسی قرار داده است. مواد و روش ها: روش تحقیق توصیفی تحلیلی از نوع کاربردی است. گردآوری اطلاعات میدانی در بهار ۱۴۰۰ قبل از شروع موج هفتم کووید ۱۹ انجام شد. منطقه مورد مطالعه شهرستان کلات نادری در استان خراسان رضوی است. در این مطالعه ۸ روستا به کمک کارشناسان میراث فرهنگی و بخشداری ها به عنوان مقصد گردشگری شناسایی و مورد مطالعه قرار گرفت. واحد تحلیل ۲۰۱ نفر از صاحبان کسب و کارهای گردشگری بودند که قبل از کووید ۱۹ از محل گردشگری دارای درآمد مستقیم و غیرمستقیم بوده اند. وضعیت کسب و کارهای گردشگری در دو مقطع زمانی قبل و بعد از شیوع کووید به کمک روش شبه پل با ۶ متغیر در مقیاس نسبی بررسی شد. همچنین آسیب های وارده به بخش گردشگری به کمک ۱۸ شاخص در مقیاس ترتیبی کمی شد. تجزیه و تحلیل داده ها به کمک آزمون تی استیوونت جفت نمونه و تک نمونه ای و دو نمونه مستقل و تحلیل عاملی اکتشافی و نیز تحلیل واریانس یک طرفه انجام شد. پایایی پرسشنامه ها به کمک آلفای کرونباخ بررسی و ضریب آن برای ۱۸ شاخص ۸۱/۰ به دست آمد. یافته ها و بحث: میانگین آسیب پذیری کسب و کارهای گردشگری در طیف لیکرت با ۰۳/۴ در حد زیاد ارزیابی شده است. آسیب پذیری کسب و کارهای بالغ با ۱/۴ بیشتر از کسب و کارهای نوپا با ۹/۳ و در حال رشد با ۸/۳ است. بالا بودن سن و پایین بودن تحصیلات صاحبان کسب و کارهای بالغ می تواند در تبیین آسیب پذیری بالای کسب و کارهای بالغ کمک نماید. تحلیل عاملی اکتشافی مهمترین آسیب های کسب و کارهای گردشگری را ذیل ۵ عامل با ۶۳ درصد واریانس قرارداد. کاهش محسوس تقاضای گردشگری با ۲۹.۹۱ درصد واریانس اصلی ترین آسیب وارده به کسب و کارهای گردشگری است. سپس به ترتیب به مخاطره افتادن امنیت شغلی و سرمایه گذاری های انجام شده، توقف فعالیت های بخش گردشگری، عدم حمایت دولت از کسب و کارهای گردشگری و تعطیلی کسب و کارهای گردشگری قرار دارد. نیز بین سال شروع کسب و کار و میزان آسیب پذیری رابطه معنادار معکوس با شدت ضعیف وجود دارد. نتیجه گیری: شیوع کووید ۱۹ نشان داد کسب و کارهای گردشگری در مواجهه با بحران های بیرونی به شدت آسیب پذیر بوده و صاحبان این کسب و کارها در مواجهه با آن دچار شوک اقتصادی شدند. در چنین شرایطی این کسب و کارها به حال خود رها شده و برنامه ای برای بقا و کاهش آسیب پذیری آنها وجود نداشت. حدود ۴۰ درصد کسب و کارهای مورد بررسی، که تا قبل کووید ۱۹ دارای درآمد از بخش گردشگری بوده اند، بعد از شیوع، درآمد خود را از بخش گردشگری به کل از دست داده اند و ...

کلمات کلیدی:

آسیب پذیری، کووید ۱۹، کسب و کارهای کوچک، گردشگری، مقاصد روستایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1756299>

